

Plán péče
o
Přírodní památku
Hofberg
na období 2021-2035

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	3
1.1 Základní identifikační údaje	3
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR.....	3
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	3
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany.....	4
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ.....	5
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu.....	5
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav.....	5
1.8 Cíl ochrany.....	6
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	6
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	6
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů.....	6
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	13
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti	13
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	14
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	14
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup.....	15
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	16
3. Plán zásahů a opatření.....	17
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	17
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	17
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	17
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	18
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	18
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území.....	19
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	19
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	19
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	19
4. Závěrečné údaje	20
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)	20
4.2 Použité podklady a zdroje informací	20
4.3 Seznam používaných zkratk	21
4.4. Podklady pro plán péče zpracoval.....	21
5. Přílohy.....	22

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	2102
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Hofberg
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška
orgán, který předpis vydal:	Správa CHKO Labské pískovce
číslo předpisu:	1/2000
datum platnosti předpisu:	10. 11. 2000
datum účinnosti předpisu:	10. 11. 2000

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Ústecký
okres:	Děčín
obec s rozšířenou působností:	Děčín
obec s pověřeným obecním úřadem:	Česká Kamenice
obec:	Jetřichovice
katastrální území:	Vysoká Lípa

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 659291, Vysoká Lípa

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
641		ostatní plocha	neplošná půda	231	231
642/1		ostatní plocha	neplošná půda	3568	3568
712/5		trvalý travní porost		2688	2688
712/6		trvalý travní porost		1824	1824
Celkem					8311

Ochranné pásmo: ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky				
vodní plochy			zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty	0,4512			
orná půda				
Ostatní zemědělské pozemky				
ostatní plochy	0,3799		nepločná půda	0,3799
			ostatní způsoby využití	
zastavěné plochy a nádvoří				
plocha celkem	0,8311			

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park:
chráněná krajinná oblast (včetně zóny):
překryv s jiným typem ochrany:

mezinárodní statut ochrany:

Natura 2000

ptačí oblast:
evropsky významná lokalita:

NP České Švýcarsko (část OP)
CHKO Labské pískovce – II. zóna
CHOPAV Severočeská křída
USES (IP č. 1043 Hofberg)

ne

CZ0421006 Labské pískovce
CZ0424031 České Švýcarsko

1.6 Kategorie IUCN

IV - území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Posláním přírodní památky je ochrana zachovalého lučního společenstva.

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
Mozaika T2.3 Podhorské a horské smilkové trávníky, T5.5 Acidofilní trávníky mělkých půd, T 8.2 Sekundární podhorská a horská vřesoviště	100 %	<p>Zachovalé druhově pestré teplomilné luční společenstvo s výskytem druhů v rámci CHKO Labské pískovce ojedinělých např.: pavinec horský (<i>Jasione montana</i>), pryskyřník hlíznatý (<i>Ranunculus bulbosus</i>), starček přímětník (<i>Senecio jacobaea</i>), netřesk výběžkatý (<i>Jovibarba globifera</i>), mochna přímá (<i>Potentilla recta</i>).</p> <p>Vegetace má nejbliže ke společenstvu podhorských smilkových trávníků svazu <i>Violion caninae</i>, kolem skalek přecházející do acidofilní vegetace mělkých půd svazu <i>Hyperico perforati – Scleranthion perennis</i> a podhorských vřesovišť svazu <i>Genisto pilosae-Vaccinion</i>.</p> <p>Ojedinělé jsou keře růže šípkové (<i>Rosa canina</i>), hlohu (<i>Crataegus sp.</i>), ostružiníku (<i>Rubus sp.</i>), místy trnky (<i>Prunus spinosa</i>).</p> <p>Pro široké území významná enkláva xerothermních společenstev hmyzu písčin, vřesovišť a řídkých trávníků. V Labských pískovcích jedinečné prvky v ekologických skupinách fytofágních, predačních i např. myrmekofilních druhů hmyzu (např. scydmaenid <i>Euconnus maeklini</i>). V navazujících biotopech (ochranném pásmu) cenné okraje listnatých lesů (doubavy, bučiny).</p>	a

*kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
Mozaika T2.3 Podhorské a horské smilkové trávníky, T5.5 Acidofilní trávníky mělkých půd, T 8.2 Sekundární podhorská a horská vřesoviště	Zachování stávající mozaiky lučních společenstev v současné rozloze a kvalitě s výskytem charakteristických druhů. Udržení a podpora stabilizovaných a rozmnožujících se populací významných druhů rostlin lučního společenstva, zachování druhové diverzity.	<ul style="list-style-type: none">• rozloha ekosystému na současné úrovni tj. 0,83 ha• pestré a typické druhové složení, zachování stabilizovaných populací pro území charakteristických druhů a dále významných druhů rostlin – pavinec horský (<i>Jasione montana</i>), pryskyřník hlíznatý (<i>Ranunculus bulbosus</i>), starček přímětník (<i>Senecio jacobaea</i>), netřesk výběžkatý (<i>Jovibarba globifera</i>), mochna přímá (<i>Potentilla recta</i>), hvozdík kropenatý (<i>Dianthus deltoides</i>), mateřídouška vejčitá (<i>Thymus pulegioides</i>), rozrazil lékařský (<i>Veronica officinalis</i>), vřes obecný (<i>Calluna vulgaris</i>), lomikámen zrnatý (<i>Saxifraga granulata</i>)• absence nepůvodních, invazních nebo expanzivních druhů• bez nežádoucího náletu

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Přírodní památka Hofberg se nachází na západním okraji obce Vysoká Lípa v okrese Děčín na úbočí Dvorského vrchu (německý název Hofberg). Expozice lokality je JJZ, nadmořská výška se pohybuje od 325-345 m, svažítost je do 60°, celková rozloha lokality činí 0,83 ha.

Svahy vrchu Hofberg jsou tvořeny druhohorními turonskými kvádrovými pískovci a čtvrtohorními svahovými hlinitopísčnými sedimenty o neveliké mocnosti. Pro lokalitu je typická kombinace kyselého a bazického podkladu. Z poměrně mocné čedičové vrstvy vystupuje pískovcové podloží a vytváří skalní výchozy. Lokalita je tedy geologicky zajímavá a je rovněž významným estetickým a krajinným prvkem s panoramatickým pohledem na Lužické hory, České Středohoří a České i Saské Švýcarsko.

Lokalita spadá klimaticky do oblasti T2 – teplá oblast. Podle regionálně fyto geografického členění České republiky je součástí mezofytika, fyto geografického okresu 46 d Jetřichovické skalní město. Geomorfologicky náleží do Děčínské vrchoviny. Potenciální přirozenou vegetaci území tvoří bikové bučiny.

Biotop je tvořen pestrout přirozenou, relativně teplomilnou vegetací, která je v rámci CHKO vzácná. Fytocenologicky má tato mozaika nejbliže k společenstvům podhorské acidofilní vegetace – podhorských smilkových trávníků (svaz *Violion caninae*), kolem skalek přecházející do acidofilní vegetace mělkých půd (svaz *Hyperico perforati – Scleranthion perennis*) a podhorských vřesovišť (svaz *Genisto pilosae-Vaccinion*). Mozaika hlavních společenstev zahrnujenásledující asociace: svaz *Violion caninae* – asociace *Festuco capillatae-Nardetum strictae* a asociace *Campanulo rotundifoliae-Dianthetum deltoides*, svaz *Genisto pilosae-Vaccinion* – asociace *Vaccinio-Callunetum vulgaris*.

Asociace *Festuco capillatae-Nardetum strictae* převládá zejména ve spodní části PP, která má výrazně acidofilní charakter. Zaujímá cca 40 % plochy PP. Smilka tuhá (*Nardus stricta*) zde tvoří místy poměrně uniformní porosty, často spolu s jestrábníkem chlupáčkem (*Hieracium pilosella* var. *Hieracium pilosella*). Kromě těchto dominant se zde uplatňují ještě další acidofyty jako medyněk měkký (*Holcus mollis*) či šťovík menší (*Rumex acetosella*). Společenstvo je zde díky dlouhodobému managementu zachováno v poměrně reprezentativním a zchovalém stavu s pozitivní perspektivou dalšího vývoje.

Asociace *Campanulo rotundifoliae-Dianthetum deltoides* (zaujímá cca 55 % plochy PP) je rozšířena zejména v horní části PP, která je relativně bohatší živinami (kontakt pískovcových skalek s čedičovým substrátem). Proto se zde kromě acidofytů jako např. jestrábník chlupáček (*Hieracium pilosella*), vyskytují i některé relativně náročnější druhy, které ve spodní části PP chybějí, jako např. starček příměňník (*Senecio jacobea*), pryskyřník hlíznatý (*Ranunculus bulbosus*), mateřídouška vejčitá (*Thymus pulegioides*), česnek viničný (*Allium vineale*), vzácně např. mochna přímá (*Potentilla recta*). Tento typ travinného společenstva je v rámci Labských pískovců relativně vzácný, vyskytuje se většinou jen na odlesněných vulkanických elevacích a vyznačuje se pro poměry Labských pískovců relativní druhovou bohatostí. Mezi druhy s vyšší pokryvností na lokalitě patří např. mateřídouška vejčitá (*Thymus pulegioides*), řebříček obecný (*Achillea millefolium*), rožec rolní (*Cerastium arvense*). Společenstvo je díky dlouhodobému managementu zachováno v poměrně reprezentativním a zchovalém stavu s pozitivní perspektivou dalšího vývoje.

Asociace *Vaccinio-Callunetum vulgaris* (zaujímá do 5 % plochy PP) se vyskytuje pouze lokálně na pískovcových skalkách, zejména ve východní části PP. Přestože je vřes na skalách Labských pískovců (Českého Švýcarska) běžný, tento typ vřesoviště na skalkách v rámci vegetace trávníků je v území poměrně vzácný. Jedná se o druhově chudé společenstvo s dominantní vřes obecný (*Calluna vulgaris*). Stav společenstva je poměrně stabilní, perspektiva je však nejasná, v letech s extrémním suchem bylo lze pozorovat negativní dopad na porosty vřesu (Härtel & Bauer 2019).

Okolí biotopu tvoří extenzivní louky, postagrární lada, les a z JV části hraničí přírodní památka s obcí. Ojedinelé jsou keře růže šípkové (*Rosa canina*), hlohu (*Crataegus ssp.*), ostružiníku (*Rubus sp.*), místy trnky (*Prunus spinosa*).

Na lokalitě bylo zjištěno 126 taxonů cévnatých rostlin, což je vzhledem k druhové chudosti fyto geografického okresu Labských pískovců a relativně malé ploše přírodní památky vysoká hodnota (Härtel & Bauer 2019). Druhová rozmanitost je dána tím, že kvádrové pískovce a jejich vegetace (skalky s vřesem) je proniknuta čedičovou vyvěřelinou, na kterou je vázána bohatší vegetace.

Pozoruhodná je především přítomnost rostlinných druhů, jejichž výskyt je v rámci CHKO Labské pískovce ojedinělý, např.: pavinec horský (*Jasione montana*), pryskyřník hlíznatý (*Ranunculus bulbosus*), starček přímětník (*Senecio jacobaea*), netřesk výběžkatý (*Jovibarba globifera*), mochna přímá (*Potentilla recta*). V minulosti se vyskytovala i zeměžluč okolíkatá (lékařská) (*Centaureum erythraea*). Významným novým, nálezem je kriticky ohrožená parazitická rostlina mordovka nachová pravá (*Phelipanche purpurea subsp. purpurea*). Pro širší oblast Českého Švýcarska se jedná o zcela nový druh, nejbližše od místa nálezu se vyskytuje v Českém středohoří. (Bauer 2019).

Zdejší biotop umožňuje výskyt celé řady zcela ojedinělých druhů hmyzu, které jsou vázané na xerothermní nízkostébelné trávníky s nezapojenou vegetací, jižní expozicí, s mělkým půdním krytem a skalními výchozy. Z hlediska této stepní fauny je lokalita v regionu typickým refugiem v jinak lesnaté krajině. V PP Hofberg bylo uskutečněno několik entomologických průzkumů - řád motýlů (Lepidoptera) studovali Vávra (2000, 2010), Hula (2006) a Černý (2009, 2020), řád ploštic (Heteroptera) Baňar (2008). Ostatní skupiny hmyzu byly sledovány druhotně v rámci regionálního studia, např. fytofágní brouky zpracoval Strejček (2004) a Strejček et al. (2020) či rovnokřídlý hmyz Chládek & Trýzna (2004) a Holuša (2015). Využita jsou také dosud nepublikovaná data o významných druzích brouků a blanokřídlych z kontrolních exkurzí Blažej et al. (2020).

Seznamy motýlů publikovaných Vávrou (2000, 2010) jsou vztahovány ve většině případů obecně k Vysoké Lípě a jejímu okolí. Pouze významná pernatuška *Crombrughia distans* je komentována přímo z PP Hofberg. Vývoj druhu probíhá na škardách *Crepis* spp. a je ze severních Čech známa pouze odsud (cf. Vávra 2010).

Druhové složení motýlů z PP Hofberg předkládá Černý (2009, 2020), který zde zaznamenal 268 druhů (200 druhů v roce 2009 a 105 druhů v roce 2020). Na lokalitě jsou potvrzeny druhy s přímou vazbou vývoje na zdejší stepní formace, tak také lesní druhy z okolí, jež zde mohou pouze přeletovat či lokalitu navštěvují za potravou (nektarem). V roce 2009 je komentována řada významných druhů, přičemž pernatuška *Oxyptilus tristis* nebyla po revizi potvrzena, neboť zachycený jedinec patřil k příbuznému druhu *Oxyptilus pilosellae* (cf. Černý 2009).

Regionálně nejvýznamnějšími nálezy jsou rudopásek *Lythria cruentaria*, který na Děčínsku nebyl dosud vůbec známý (Černý 2020). Jeho housenky se živí šťovíky *Rumex* spp., zejména *R. acetosella*. Podobným případem je smutníček *Scythris potentillella* žijící na písčitých stanovištích, kde se vyvíjí také na šťovíku *R. acetosella*. V severních Čech byl na PP Hofberg nalezen poprvé v roce 2013 (Černý 2020). Dosud jediné recentní údaje o výskytu pernatušky *Oxyptilus chrysodactyla* žijící na jestřábnících *Hieracium* spp., ožankách *Teucrium* spp. a hořčících *Picris* spp. uvádí z Vysoké Lípy Vávra (2010), podobně jako v případě smutníčka *Scythris knochella* vázaného na rožec *Cerastium arvense* (Vávra 2000, 2010).

Typické druhy teplých, ranně sukcesních stanovišť s vazbou na šťovík *Rumex acetosella* jsou makadlovky *Aroga velocella*, *Monochroa tenebrella*, *Teleiopsis diffinis* či zelenáček *Adscita statices*. Vývoj na různých lipnicovitých (Poaceae) mají okáč *Coenonympha glycerion*, stébelnatka *Ochsenheimeria urella* či zavíječ *Agriphila geniculea*. Naopak na okolní okraje dubových porostů je vázán vzácnější zavíječ *Elegia similella*.

Z ostatních významných druhů motýlů jsou zde dále potvrzeni chobotníček *Bucculatrix cristatella*, nesytka *Bembecia ichneumoniformis*, obalečové *Dichrorampha acuminatana*, *Eucosma cana* a *Grapholita fissana*, pouzdrovníčci *Coleophora frischella* a *C. trochilella*, rudopásek *Lythria purpuraria* a zavíječ *Selagia spadicella*. Z živných rostlin se

tak uplatňují bodláky *Carduus* spp., jetele *Trifolium* spp., kopretina *Chrysanthemum leucanthemum*, mateřídoušky *Thymus* spp., pcháče *Cirsium* spp., rdesno *Polygonum aviculare*, řebříček *Achillea millefolium*, štirovníky *Lotus* spp., šťovíky *Rumex* spp., řimbaby *Pyrethrum* spp., vikev *Vicia cracca* a vřes *Calluna vulgaris*.

Z hlediska fauny ploštic uvádí Baňar (2004) z Hofbergu 111 druhů a hodnotí zdejší biotopy, jako ideální pro jejich výskyt. Z regionálně významných nálezů přikládá velký význam teplomilnému rodu *Deraeocoris*, který na lokalitě reprezentují 4 druhy – *D. ruber*, *D. trifasciatus*, *D. lutescens* a *D. serenus*; dále 7 druhů z čeledi síťatek (Tingidae), z nichž druhy *Dictyonota strichnocera*, *Kalama tricornis* a *Lasiacantha capucina* vyžadují stepní nebo teplé stepně-ruderální lokality. Významné zastoupení mají na lokalitě zástupci čeledi ploštičkovitých (Lygaeidae), kterých zde bylo potvrzeno 26 druhů.

Stepní formace bývají specifickým stanovištěm rovnokřídlého hmyzu. V území jsou tyto skupiny zpracovány Chádkem & Trýznou (2004). Na PP Hofberg byl potvrzen v regionu jedinečný výskyt sarančete *Stenobothrus lineatus*. Do nedávné doby zde byla podobně hodnocena také saranče *Oedipoda caerulea*. Ta se však v poslední letech rozšířila na řadu vhodných míst, vč. ruderálů a okrajů cest. Práci Chládk & Trýzny (2004) doplňuje svými výsledky Holuša (2015) a Blažej et al. (2020) faunu na lokalitě o teplomilné saranče *Calliptamus italicus* a kobylky *Decticus verrucivorus*, *Leptophyes albopunctata*, *Platycleis albopunctata grisea* či expanzivní *Phaneroptera falcata*. Celkem bylo na lokalitě potvrzeno 20 druhů sarančí a kobytek.

Z fytofágních skupin brouků zahrnujících vesměs mandelinkovité, nosatcovité a zobonoskovité publikují Strejček et al. (2020) z Hofbergu a okolí (tj. včetně dubových porostů vrchu Zámeček) 84 druhů. V práci jsou zmíněny nevhodné klimatické podmínky, s nimiž se průzkum v roce 2004 potýkal. Kuli absenci srážek se soustředil sběr materiálu především na navazující okraje lesních porostů, čemuž odpovídá také zachycená druhová skladba. Pro otevřené biotopy stepního charakteru a vřesoviště jsou zde dosud potvrzeny pouze hojnější druhy, i přestože je přítomnost významných druhů velmi potenciální. Z lesních okrajů pochází nález regionálně významných mandelinek. Dřepčík *Apteropeda orbiculata* žije polyfágně na hluchavkovitých (Lamiaceae), krkavčovitých (Scrophulariaceae) a jitrocelovitých (Plantaginaceae). Z druhů keřového patra lze zmínit regionálně významného krytohlava *Cryptocephalus pusillus*, polyfága na vrbách *Salix* spp., topolech *Populus* spp., lískách *Corylus* spp., dubech *Quercus* spp. a břízách *Betula* spp. Mandelinka *Luperus longicornis* je zahrnuta v Červeném seznamu (Sekerka et al. 2017) mezi ohroženými taxony. Jedná se o polyfága na olších *Alnus* spp., lískách *Corylus* spp., ale také břízách *Betula* spp. a vrbách *Salix* spp. Skupina fytofágních brouků by byla velmi vhodným námětem pro průzkumy v navazujících obdobích, neboť fauna xerotermů skýtá v současnosti rozsáhlé změny.

Z ostatních skupin hmyzu jsou zde uvedeny pouze příklady, neboť materiály nejsou dosud zpracovány (cf. Blažej et al. 2020). Z brouků byl prvním nálezem v Labských pískovcích potvrzen střevlík *Lebia cruxminor*, jenž parazituje na larvách mandelinek. Z myrmekofilních druhů byl v Malaiseho pasti přítomen velmi významný myrmekofilní drabčík *Euconnus maeklini*, známý na Děčínsku dosud pouze z PR Jílovské Tisy (Brůha & Michalega 2020). Druh byl prokázán u mravenců rodu *Formica* (cf. Šíma & Kejval 2013). V kupovitém hnízdě těchto mravenců byl na lokalitě zachycen krom jiného také ve více ex. specializovaný drabčík *Quedius brevis*. torzu s mravencem *Lasius fuliginosus* nalezen mršník *Haeterius ferrugineus*, známý v regionu dosud pouze z Pastýřské stěny v Děčíně.

Z prosevu okraje lesa při jižní části PP byly identifikovány významné druhy: saproxylický brouk *Thymalus limbatus*, kortikolní ploštica *Aradus depressus* a z edafických drabčičků druh z rodu *Scydmorephes* a myrmekofilní *Scydmaenus rufus*. Z dubového porostu ve vrcholové části Zámeckého vrchu (resp. Δ Na zámečku) bylo mezi myrmekofily druhově širší spektrum s hmatavcem z rodu *Bathrisodes* a scydmaenidem *Euconnus pragensis*. Z ostatních brouků zde byly hojné saproxylicí / dutinová nosatci z tribu Cossonini, reliktní terikolové *Acalles* spp. a vzácnější střevlík *Amara brunnea*.

Ze skupiny žahadlových blanokřídlých (Hymenoptera, Aculeata), pro níž lokalita splňuje perfektní podmínky (cf. Blažej et al. 2020), byla v horní části ZCHÚ sledována první hnízdní kolonie v Labských pískovcích kutilky *Sphex funerarius*, která v počtu desítek kusů zde zásobila svá hnízda paralyzovanými kobylkami *Decticus verrucivorus* a *Platycleis albopunctata*. Nejvýznamnějším nálezem bylo však několik jedinců kutilky *Tachytes panzeri*, které spolu s předešlým druhem navštěvovaly rozkvetlé mateřídoušky *Thymus pulegioides*. Dle současných znalostí by se mělo jednat o teprve druhý nález v Čechách od dob, kdy druh byl považován za vyhynulý (J. Straka, pers. comm.)! Z ostatních významnějších blanokřídlých jsou odsud známy také stepní kutilky *Podalonia affinis* a *Lestica alata*. Ve všech vzorcích z roku 2020 (smyk vegetace a Malaiseho past) byly přítomni kleptoparazité z řad zlatěnek (především z rodů *Hedychrum* a *Hedychridium*), včel rodů *Nomada*, *Sphecodes*, *Epeolus* a z kutilek zástupce rodu *Nysson*, s jediným potvrzeným potencionálním hostitelem, kutilkou *Harpactus tumidus*. Skupina žahadlových blanokřídlých by stejně jako v případě fytofágních brouků byla velmi vhodným tématem pro průzkumy v následujících letech.

Na společenstvo hmyzu měl významný vliv také požár v roce 2006, který citelně zasáhl především porosty vřesu. Mělký půdní horizont nebyl dostatečnou ochranou před vysokými teplotami a vřes zde obrazil na pouze několika drobných ostrůvcích ve spodních partiích svahu. Reakce druhů s vazbami na vřes není konkrétním průzkumem potvrzena, ale je možné, že v latentních populacích mohou tyto zde stále přežívat. Celkově však požár byl faktorem revitalizačním, jelikož byly zasaženy také plochy s hlohem a šípkem, které mohou být na těchto biotopech druhy expanzními. Pyrofilní druhy hmyzu nebyly během kontrol po požáru zaznamenány.

Lokalita nese svůj význam také pro vyšší formy živočichů a to především pro plazy, z nichž je zde často pozorována ještěrka živorodá, slepýš křehký či zmije obecná. Významnější druhy ptáků představuje hlavně tuhák obecný, který hnízdí v porostech křovin v blízkém okolí rezervace.

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných a ohrožených druhů rostlin a živočichů

název druhu	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. *	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
Rostliny			
<i>Jovibarba globifera</i> netřesk výběžkatý		RV	okolí skalek, desítky ex. s pozitivním trendem
<i>Potentilla recta</i> mochna přímá		RV	travnaté stráně, jednotlivě
<i>Phelipanche purpurea</i> subsp. <i>purpurea</i> mordovka nachová pravá		C1b	travnatá stráň v SZ části lokality, 1 ex.
Živočichové			
<i>Zootoca vivipara</i> ještěrka živorodá	SO		okraje lesů, křoviny i luční porosty, skládky dříví apod., hojný druh
<i>Anguis fragilis</i> slepýš křehký	SO		okraje lesů, křoviny i luční porosty, skládky dříví apod., hojný druh
<i>Vipera berus</i> zmije obecná	KO		otevřené vlhčí plochy kombinované se suchými stráněmi a okraje lesů, hojný druh
<i>Lanius collurio</i> tuhýk obecný	O		suché stráně s porosty křovin, 1 pár
ploštice rodu <i>Deraeocoris</i>		RV	xerothermní jižní svahy, stepy atd., na lokalitě zjištěny druhy <i>D. ruber</i> , <i>D. trifasciatus</i> , <i>D. lutescens</i> a <i>D. serenus</i> , hojně
Sít'natky <i>Dictyonota strichnocera</i> , <i>Kalama tricornis</i> a <i>Lasiacantha capucina</i>		RV	stepní a teplé stepně-ruderální stanoviště, hojně
Saranče <i>Calliptamus italicus</i> , <i>Oedipoda caerulea</i> , <i>Stenobothrus lineatus</i>		RV	teplé stráně, řídké stepní trávníky, v současnosti expandující druhy pronikající také na ruderály, v posledních letech hojný výskyt
Kobylky <i>Decticus verrucivorus</i> , <i>Leptophyes albobittata</i> , <i>Platycleis albopunctata</i> grisea		RV	teplé stráně, řídké stepní trávníky, v současnosti expandující druhy pronikající také na ruderály, v posledních letech hojný výskyt
<i>Papilio machaon</i> otakárek fenýklový	O		teplé stráně, vývoj na různých miříkovitých (Apiaceae), hojný druh
pernatuška <i>Crombrughia distans</i>		RV	vývoj na škardách <i>Crepis</i> spp., jediný nález uvedený Vávrou (2010)
rudopásek <i>Lythria cruentaria</i>		RV	vývoj na šťovících <i>Rumex</i> spp., zejm. <i>R. acetosella</i> , prvnález pro Děčínsko (Černý 2020)
smutníček <i>Scythris potentillella</i>		RV	písčité stanoviště, vývoj na šťovíku <i>R. acetosella</i> , v roce 2013 prvnález pro Děčínsko (Černý 2020)
pernatuška <i>Oxyptilus chrysodactyla</i>		RV	vývoj na jestřábnících <i>Hieracium</i> spp., ožankách <i>Teucrium</i> spp. a hořčících <i>Picris</i> spp. jediné recentní údaje na Děčínsku (Vávra 2010)
smutníček <i>Scythris knochella</i>		RV	vývoj na rožci <i>Cerastium arvense</i> , jediné recentní údaje na Děčínsku (Vávra 2000, 2010)

makadlovky <i>Aroga velocella</i> , <i>Monochroa tenebrella</i> , <i>Teleiopsis diffinis</i> a zelenáček <i>Adscita statives</i>		RV	ranně sukcesní xerotermy, vše s vazbou na šťovík <i>Rumex acetosella</i> , jednotlivé nálezy
okáč <i>Coenonympha glycerion</i> , stébelnatka <i>Ochsenheimeria urella</i> a zavíječ <i>Agriphila genicula</i>		RV	vývoj na různých lipnicovitých (Poaceae), jednotlivé nálezy
zavíječ <i>Elegia similella</i>		RV	okraje dubových porostů, vzácnější
chobotníček <i>Bucculatrix cristatella</i> , nesytky <i>Bembecia ichneumoniformis</i> , obalečové <i>Dichrorampha acuminatana</i> , <i>Eucosma cana</i> a <i>Grapholita fissana</i> , pouzdrovníci <i>Coleophora frischella</i> a <i>C. trochilella</i> , rudopásek <i>Lythria purpuraria</i> a zavíječ <i>Selagia spadicella</i>		RV	z živných rostlin se uplatňují bodláky <i>Carduus</i> spp., jetele <i>Trifolium</i> spp., kopretina <i>Chrysanthemum leucanthemum</i> , mateřídoušky <i>Thymus</i> spp., pcháče <i>Cirsium</i> spp., rdesno <i>Polygonum aviculare</i> , řebříček <i>Achillea millefolium</i> , štírovníky <i>Lotus</i> spp., šťovíky <i>Rumex</i> spp., řimbaby <i>Pyrethrum</i> spp., vikev <i>Vicia cracca</i> a vřes <i>Calluna vulgaris</i> . Většinou jednotlivé nálezy
scydmaenid <i>Euconnus maeklini</i>		NT	prokázán u mravenců rodu <i>Formica</i> (cf. Šíma & Kejval 2013), velmi vzácný druh (cf. Blažej et al. 2020, Brůha & Michalega 2020)
drabčík <i>Quedius brevis</i> , hmatavec <i>Bathrisodes</i> sp., scydmaenidi <i>Scydmaenus rufus</i> , <i>Euconnus pragensis</i> a mršník <i>Haeterius ferrugineus</i>		RV	významné myrmekofilní druhy brouků s vazbou na mravence rodů <i>Formica</i> a <i>Lasius</i> . Část druhů byla zachycena v bzeprostředním okolí, ale je jistý i výskyt v PP Hofberg a jejím OP (cf. Blažej et al. 2020)
Dřepčík <i>Apteropeda orbiculata</i>		RV	polyfágně na hluchavkovitých (Lamiaceae), krtičníkovitých (Scrophulariaceae) a jitrocelovitých (Plantaginaceae), jednotlivě
krytohlav <i>Cryptocephalus pusillus</i>		RV	polyfág na vrbách <i>Salix</i> spp., topolech <i>Populus</i> spp., lískách <i>Corylus</i> spp., dubech <i>Quercus</i> spp. a břízách <i>Betula</i> spp.
Mandelinka <i>Luperus longicornis</i>		EN	polyfág na olších <i>Alnus</i> spp., lískách <i>Corylus</i> spp., ale také břízách <i>Betula</i> spp. a vrbách <i>Salix</i> spp.
kutilka <i>Sphex funerarius</i>		RV	teplomilný expandující druh hnízdící na otevřených píscích a disturbovaných plochách, pro potomstvo loví velké kobylky (zde <i>Decticus verrucivorus</i> a <i>Platycleis albopunctata</i>), dospělci se přizívají na mateřídoušce <i>Thymus pulegioides</i> , největší hnízdní agregace v Labských pískovcích, čítající vyšší desítky ex. (Blažej 2020, nepubl.)
kutilka <i>Tachytes panzeri</i>		CR	teplomilný druh otevřených písků, pro potomstvo loví nymfy sarančí, dospělci se přizívají na mateřídoušce <i>Thymus pulegioides</i> , v roce 2020 prvonález pro Labské pískovce a recentní potvrzení výskytu v Čechách (Blažej 2020, nepubl.)

Použité zkratky:

* podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. v platném znění:

KO – kriticky ohrožený

SO – silně ohrožený

O – ohrožený

** podle červených seznamů:

C1b – kriticky ohrožený (Grulich, 2017)

CR – kriticky ohrožený (Hejda et al. 2017)

EN – ohrožený (Hejda et al. 2017)

NT – téměř ohrožený druh (Hejda et al. 2017)

RV – regionálně významný druh (stenotopní, často specializované a bioindikačně významné druhy)

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

V červenci 2006 byla lokalita vystavena povrchovému požáru. Výrazný vliv na flóru nebyl pozorován, spíše vizuálně došlo k vyššímu zastoupení dvouděložných. Keříčky vřesu však vyhořely do základu a výraznější regenerace vřesu započala až v roce 2010, kdy byl zaznamenán jeho plošnější výskyt (mezi 10–20 m²).

Vzhledem k teplému a suchému období v posledních letech (především roky 2018 a 2019) lze pozorovat posun k silně xerotermnímu charakteru společenstev.

b) biotické disturbanční činitele

Biotické disturbanční činitele se neočekávají. Extenzivní pastevní využití lokality by mohlo působit jako pozitivní disturbanční činitel.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

V současné době nejsou známy škodlivé vlivy na přírodní památku, které by bylo nutno zásadním způsobem eliminovat. Určitým rizikem by mohla být nadměrná pastva a následná eutrofizace a ruderalizace plochy. Případná disturbance plochy lokality pastvou může působit i pozitivně s ohledem na intenzitu a rozsah narušení.

Potenciálně by byla lokalita ohrožena intenzifikací hospodářského využití, trvalou absencí kosení nebo pastvy a nežádoucí sukcesí, degradací a ruderalizací, blízkostí zástavby, šířením nepůvodních či expanzních druhů.

V případě upuštění od obhospodařování hrozí riziko zarůstání plochy náletem dřevin, event. šíření expanzivních či invazních druhů rostlin a degradace lučního společenstva. Izolovaná populace invazního janovce metlatého (*Cytisus scoparius*) v OP, by se v případě upuštění od seče mohla zvětšovat.

a) ochrana přírody

Lokalita byla vyhlášena jako přírodní památka v roce 2000 vyhláškou č. 1/2000 Správy CHKO Labské pískovce ze dne 10.11.2000. Plocha je udržována od roku 1997, kdy byly práce prováděny v souvislosti s přípravou vyhlášení zvláště chráněného území. Byl odstraňován taktéž nežádoucí nálet. Údržba pokračovala po vyhlášení přírodní památky

pravidelným kosením lokality v termínu srpen/pol. září. Obecně byl uplatňován princip jedné seče, velmi sporadicky byla lokalita extenzivně přepasena. Bylo vysazeno několik ex. jalovce obecného (*Juniperus communis*), v okrajích PP několik ex. hrušňů polních (*Pyrus pyraster*). Stávající management lze hodnotit jako dostatečný pro zachování předmětu ochrany.

b) zemědělské hospodaření

Na jižních rovinných částech Hofbergu se do r. 1945 pěstovalo žito, brambory, oves. Meze a stráně se kosily dvakrát ročně. Pastva se neprováděla. Po roce 1945 delší dobu neprobíhala na lokalitě hospodářská činnost, velké části Dvorského kopce ležely ladem, pole nebyla obnovena a zarůstala trávou. Ke sklizení trávy a sena docházelo nepravidelně. Od 60. let byly pozemky intenzivně využívány k pastvě a dostupnější partie byly sečeny a seno sklíženo (80. léta min. stolení), louky byly občas ošetřovány vápnem a hnojeny průmyslovými hnojivy. V roce 1981 byly posekány všechny plochy dostupné mechanizací, strmé partie nebyly posekány. Od roku 1989 do 1997 ležela lokalita ladem (H. Härtel, in verb.).

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

Územní plán obce Jetřichovice, 2016

Plán péče CHKO Labské pískovce na období 2011–2020

Nařízení vlády č. 684/2004 Sb., kterým se vymezuje Ptačí oblast Labské pískovce

Nařízení vlády č. 187/2018 Sb., o vyhlášení evropsky významných lokalit zařazených do evropského seznamu - EVL České Švýcarsko

Souhrn doporučených opatření pro EVL České Švýcarsko, 2019

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

Stávající management - seč koncem léta, lze hodnotit jako dostatečný pro zachování předmětu ochrany. Pokud bude plocha pravidelně kosena, a bude odstraňován případný nálet z plochy ZCHÚ a ochranného pásma, lze očekávat stabilizovaný vývoj PP. Ve větší míře lze využívat management extenzivního přepasení lokality. Nelze provádět intenzivní pastvu, jejímž důsledkem by byla eutrofizace lokality.

Vzhledem k tomu, že PP vykazuje dlouhodobě stabilní a spíše pozitivní trend vývoje, doporučuje se zvážit rozšíření MZCHÚ tak, aby zahrnovala i některé další typy travinné vegetace, příp. okraje navazujících listnatých lesních porostů. Lze očekávat pozitivní dopad na celkový stav a bohatost lučního společenstva jak z botanického, tak i zoologického hlediska. Cílem případného rozšíření by měla být poměrně rozsáhlá celistvá plocha s různými typy stanovišť a diverzifikovaným managementem.

2.4.4 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Přílohy:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

Vývoj ekosystému je dlouhodobě stabilní a vykazuje pozitivní trend. V posledních letech lze pozorovat posun od mezofilního, místy až k silně xerothermnímu charakteru společenstev, což lze hodnotit v případě této PP jako pozitivní (podpora xerothermních druhů v rámci Labských pískovců, které jsou zde spíše výjimečné). Zároveň nebyl zjištěn žádný negativní posun v druhovém složení, ani absence některého z význačných, dříve zjištěných rostlinných druhů. Rovněž nově zjištěná přítomnost druhu *Phelipanche purpurea* subsp. *purpurea* (Bauer 2019) lze považovat za doklad pozitivního trendu vývoje biotopu, od intenzivně využívané a částečně degradované pastviny v 80. letech minulého století k biotopově bohaté stráni s teplomilnými společenstvy a výskytem ohrožených druhů. (Härtel & Bauer 2019).

Dosavadní péče o luční společenstvo spočívala v pravidelném ručním sečení ploch 1x ročně. Management (seč) probíhá od roku 1998 v termínech srpen/polovina září, sporadicky byla lokalita přepasena. Při kosení jsou ponechávány ostrůvky s bohatší vegetací (*Hypericum*, *Jasione*, *Thymus* apod.), což se společně s nahrabováním hmoty bohaté na dvouděložné rostliny výrazně pozitivně projevuje v obohacování i chudších partií MZCHÚ.

Dosavadní režim péče je vhodný pro tyto luční porosty, ve větší míře lze využít management extenzivního přepasem lokality. Disturbance plochy lokality pastvou může působit pozitivně s ohledem na rozsah narušení.

A. ekosystémy

ekosystém:	Mozaika T2.3 Podhorské a horské smilkové trávníky, T5.5 Acidofilní trávníky mělkých půd, T 8.2 Sekundární podhorská a horská vřesoviště	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha ekosystému na současné úrovni tj. cca 0,83 ha	Louka je pravidelně ručně sečena, hmota je odstraňována a odvážena. Plocha lokality se nemění a v případě zachování stávajícího obhospodařování lokality se zmenšení plochy ani nepředpokládá. Vzhledem k pozitivnímu trendu vývoje se doporučuje zvážit rozšíření MZCHÚ.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
zachování životaschopných populací charakteristických a významných druhů rostlin	Diagnostické nebo charakteristické druhy se zde trvale vyskytují, nebyl zaznamenán žádný negativní posun ve vývoji společenstva.	
	Významné druhy se trvale vyskytují.	
	<i>Jovibarba globifera</i> – druh pravidelně sledován, pozitivní trend vývoje početnosti <i>Potentilla recta</i> – druh pravidelně sledován, pravidelná přítomnost druhu <i>Ranunculus bulbosus</i> - druh pravidelně sledován, pravidelná přítomnost <i>Senecio jacobaea</i> - druh pravidelně sledován, pravidelná přítomnost Vedle výše uvedených druhů se zde vyskytují další významné hvozdík kropenatý (<i>Dianthus deltoides</i>), mateřídouška vejčitá (<i>Thymus pulegioides</i>), rozrazil lékařský (<i>Veronica officinalis</i>), vřes obecný (<i>Calluna vulgaris</i>), lomikámen zrnatý (<i>Saxifraga granulata</i>), jejich populace jsou v posledních letech stabilní. Pro jejich zachování je třeba nadále pokračovat v pravidelném kosení.	
stav:	dobrý	
trend vývoje:	setrvalý	
bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů	Na ploše biotopu se v současné době invazní a expanzivní druhy nevyskytují. V ochranném pásmu izolovaně výskyt populace janovce metlatého (<i>Cytisus scoparius</i>). Pravidelná seč zabraňuje jeho šíření.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Střet mezi jednotlivými zájmy ochrany přírody v území v současnosti nejsou známy a nepředpokládají se. Prioritním zájmem je zachování a rozvoj květnatého lučního společenstva s populacemi význačných druhů rostlin a hmyzu. Z hlediska ochrany živočichů mají mírně kolizní charakter mraveniště, které poskytují základní životní prostor pro myrmekofilní organismy (obecně významné a specializované organismy), ale na druhou stranu komplikují drnovými i kupovými hnízdy plošné sekání. Podpora jejich dlouhodobého fungování (podstata přítomnosti myrmekofilů) by bylo vhodné v okrajových částech MZCHÚ a v OP. Z hlediska obratlovců jsou významné ostrůvky křovin a porosty ostružiníků jako hnízdní prostředí ptáků a krytové či teritoriální prostředí plazů. Tyto se však časem mohou rozrůstat na úkor lučního společenstva.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

a) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Péče o luční společenstvo bude zajištěna pravidelnou každoroční ruční sečí, vyhrabáním hmoty a jejím odvozu z lokality. Ve větší míře lze využívat extenzivní přepasení lokality.

Rámcová směrnice péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Ekosystém	Mozaika T5.5 Acidofilní trávníky mělkých půd, T2.3 Podhorské a horské smilkové trávníky, 4030 Evropská suchá vřesoviště
Typ managementu	<i>kosení 1-2x ročně/ přepasení</i>
Vhodný interval	<i>1 -2x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x ročně</i>
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>ruční kosení, křovinořez/ ovce</i>
Kalendář pro management	<i>srpen/pol. září</i>
Upřesňující podmínky	<i>odstraňovat hmotu, vyloučit intenzivní pastvu</i>

b) péče o populace a biotopy rostlin

Péče o významné druhy rostlin se shoduje s péčí o ekosystémy a bude zajištěna navrženým managementem. Bude prováděna kontrola výskytu geograficky nepůvodních a domácích expanzivních druhů rostlin. Při zjištění negativního vývoje bude provedeno opatření k nápravě a odstranění negativního působení.

c) péče o populace a biotopy živočichů

Cílené společenstvo hmyzu bude na lokalitě zachováno pouze v případě zajištění otevřeného charakteru lokality. Prioritně by management měl omezovat expanzi křovinné vegetace (hlavně hloh, šípek a ostružiník), příp. jej respektovat v okrajových částech (významné hnízdní prostředí ptactva, úkrytové prostředí plazů a významné živné druhy pro řadu druhů hmyzu). Vhodný typ managementu by bylo také extenzivní pasení.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

e) ekosystémy mimo lesní pozemky

Příloha:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Ochranné pásmo tvoří z velké části travní porosty, z jižní části lokality okraj lesa. Na zemědělské půdě v ochranném pásmu a širším okolí se hospodaří v souladu s nastavenými tituly AEKO (seč červenec/srpen). Nastavený systém seče dostatečně zajišťuje péči o luční porosty.

V navazujícím lesním okraji OP při jižní hranici by bylo vhodné na několika místech prořezání prakticky kompaktního pásma křovin a tím vytvoření vhodného prostředí pro mraveniště. V místech torz stromů (stojící silná osika a i silnější pařezy dubů) by jejich částečným osluněním mohly být podpořeny také saproxylické druhy hmyzu i myrmekofilové u dřevních mravenců (především *Lasius brunneus*). Eventuální možností je také umístění silnějšího kmene (dub, buk, javor, vhodný je také ořešák) do tohoto prostoru, který by měl být ideálně částečně zapuštěn do země.

Využití střídavé seče na vymezených částech ideálně navazující na navazující lesní či křovinné porosty je velmi vhodné k podpoře fytofágního hmyzu. Vymezený prostor by měl být posečen 1x za rok v pozdně podzimním období nebo 1x za dva roky. Předpokladem je dozrání plodů a podpora druhů, které se plodech vyvíjí (např. zrnokazovití brouci či některé ploštice). Zároveň se jedná o další typ diverzifikace managementu, který obecně podporuje druhovou diverzitu. Plochu s využitím střídavé seče je ideální měnit. Její velikost je vhodné uzpůsobit samotnému managementu. Její tvar, resp. orientace by měla být příčná vůči převládající stanovištní matici MZCHÚ.

Optimální využití OP je pravidelné přírodě blízké lukařské hospodaření (vyloučení hnojení), kosit nejlépe jednou nebo 2x ročně. Při dvojitým kosení lze provádět občasné vynechání některé seče na části plochy střídavě v různých částech lokality. Lze volit též pastevní využití lokality (přepasení). Intenzivní pastva není žádoucí. Nadměrné spásání poškozuje půdní kryt, následuje eroze srážkovou činností, eutrofizace a ruderalizace plochy. Redukovat nežádoucí nálet, partie žádoucích křovin ponechat na části ploch bez zásahu přirozenému vývoji. Je třeba sledovat šíření náletu v ochranném pásmu a v případě rizika ovlivnění světelných a hydrických poměrů v ZCHÚ je nutná jeho redukce. Z blízkosti p.č. 115 se šíří invazní janovec metlatý, pravidelné sečení zatím zabraňuje zvětšování populace, je vhodné jednat o likvidaci tohoto druhu s vlastníkem.

V širším okolí přírodní památky je možná výsada starých odrůd ovocných stromů. U starších ovocných dřevin jsou časem velmi atraktivní dutiny, významné pro specializovaná a velmi ohrožená společenstva hmyzu. Zároveň jsou tyto dřeviny významným zdrojem pylu.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Současný stav vyznačení území v terénu je dostatečný, plocha PP je v terénu vyznačena stojany s cedulemi se státním znakem a pruhovým značením.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášovací dokumentace

Vzhledem k tomu, že PP vykazuje dlouhodobě stabilní a spíše pozitivní trend vývoje, je možno zvážit rozšíření MZCHÚ.

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

Nejsou navrhována.

c) ostatní

Prověřit možnost směny okolních pozemků za účelem rozšíření přírodní památky.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Území není k těmto účelům využíváno.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Osvětová činnost – pořádání přírodovědných exkurzí apod.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

V průběhu platnosti plánu péče se zaměřit na pravidelný monitoring indikátorů, sledovat nadále populace vybraných významných rostlinných druhů a celkový stav lučního společenstva.

Vzhledem k prosperitě xerothermních společenstev a expanzi teplomilných jižních druhů v současných klimatických změnách, by během desetileté platnosti PP bylo vhodné po tříletém intervalu sledovat některé fytofágní skupiny hmyzu (ideálně brouků - mandelinky a nosatci, případně ploštice) a blanokřídlého hmyzu. Fytofágní brouci jsou komplexně pro Labské pískovce zpracovány (Strejček et al. 2020) a předmětná lokalita má velmi vysoký potenciál pro výskyt významných druhů. V případě blanokřídlých je zde velmi vhodná stanovištní nabídka pro významné společenstvo, což dokládají zmíněné nálezy z roku 2020 (cf. Blažej et al. 2020, Blažej & Straka 2004, 2010). Jelikož byl v letech 2009 a 2020 provedeny inventarizační průzkumy motýlů i tyto by bylo vhodné v cca 5letém intervalu odstupem zopakovat.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Oprava hraničních stojanů, obnova hraničního značení, informační tabule	hraniční značení, stojany, informační tabule	1x hraniční značení, informační tabule stojany dle potřeby	40 000,-
Redukce náletu v ochranném pásmu	0,5 ha	dle potřeby	50 000,-
Kosení 1x ročně	0,83 ha	každoročně	300 000,-
Extenzivní pastva	0,83 ha	dle potřeby	100 000,-
Monitoring fytofágních brouků	invent. průzkum na ploše 0,83 ha	3x	45 000,-
Průzkum blanokřídlých	invent. průzkum na ploše 0,83 ha	2x	30 000,-
Průzkum motýlů	invent. průzkum na ploše 0,83 ha	2x	30 000,-
Výsadby starých odrůd ovocných stromů a jalovce obecného	10 ks	1x	15 000,-
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			610 000,-

Předpokládané orientační náklady jsou stanoveny pouze s ohledem na § 68 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. Finančně-právní stránka je vždy řešena až před realizací konkrétních zásahů.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

- Rezervační kniha PP Hofberg
- Plán péče o PP Hofberg na období 2000-2010, Plán péče o PP Hofberg na období 2010-2020
- Plán lokálního ÚSES, A. Friedrich, 2002
- <http://webgis.nature.cz/mapomat/>
- <https://drusop.nature.cz/portal/>

- BAŇAŘ P. 2008: *Ploštice (Heteroptera) vybraných lokalit CHKO Labské pískovce. Závěrečná zpráva za rok 2008.* Msc. depon. in Správa CHKO Labské pískovce, Děčín. 9 pp.
- BLAŽEJ L. et al. 2020: *Záznam z provedené kontroly ZCHU dle § 85 zákona č. 114/1992 sb, o ochraně přírody a krajiny (státní dozor v ochraně přírody). Kontrolní protokol PP Hofberg.* Msc. Depon. in Správa NP České Švýcarsko, Krásná Lípa, 3 pp.
- BLAŽEJ L. & STRAKA J. 2004: *Dosavadní znalosti fauny žahadlových blanokřídlých Pastýřské stěny. Děčínské vlastivědné zprávy 4: 34–37.*
- BLAŽEJ L. & STRAKA J. 2010: *Výsledky monitoringu vybraných skupin hmyzu (Coleoptera: Carabidae; Hymenoptera: Aculeata) v bývalé lesní školce u Bynovce (CHKO Labské pískovce). Sborník Okresního Muzea Most, Řada Přírodovědná 32: 23–42.*
- BLAŽEJ L., KEJVAL Z. & ŠVARC M. 2019: *Drabčící (Coleoptera: Staphylinidae) podčeledí Dasycerinae, Pselaphinae a Steninae Děčínska a Labských pískovců (severní Čechy). Rove beetles (Coleoptera: Staphylinidae) of the subfamilies Dasycerinae, Pselaphinae and Steninae in the Děčín district and Elbe Sandstones (northern Bohemia, Czech Republic). Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy 37: 217–276*
- BRŮHA P. & MICHALEGA M. 2020: *PP Jílovské tisy. Inventarizace vybraných skupin saproxylického hmyzu a epigeických predátorů. Monitoring a mapování vybraných druhů rostlin a živočichů a inventarizace maloplošných zvláště chráněných území v národně významných územích v České republice.* Msc. Depon. in Správa CHKO České středohoří (Litoměřice). 45 pp.
- ČERNÝ J. 2009: *Přírodní památka Hofberg – Lepidopterologický průzkum. Závěrečná zpráva.* Msc. depon. in Správa CHKO Labské pískovce, Děčín. 15 pp.

- ČERNÝ J. 2020: *Přírodní památka Hofberg – Lepidopterologický průzkum. Závěrečná zpráva*. Msc. depon. in Správa CHKO Labské pískovce, Děčín. 7 pp.
- HÄRTEL H. & BAUER P. 2019: *Přírodní památka Hofberg – Botanický inventarizační průzkum - vegetace*. Msc. depon. in in Správa NP České Švýcarsko, Děčín. pp.
- HÄRTEL H. & BAUER P. 2019: *Přírodní památka Hofberg -Botanický inventarizační průzkum – flora*. Msc. depon. in Správa NP České Švýcarsko, Děčín. pp.
- HÄRTEL H., BAUER P. et al. 1992-2010: *Floristické mapování Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce*. Msc. depon. in Botanický ústav AV ČR, Průhonice, Správa CHKO Labské pískovce, Děčín.
- HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. (eds) 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. *Příroda* 36: 1–611.
- HOLUŠA J. 2015: *Kobylky a sarančata NPCŠ a LP*. Nепublikovaná databáze EXL, depon. in Správa NP České Švýcarsko, Krásná Lípa.
- HULA V. 2006: *Návrh změn managementových aktivit a základní inventarizační průzkum několika MCHÚ pod patronátem CHKO Labské pískovce*. Msc. depon. in Správa CHKO Labské pískovce, Děčín. 60 pp + CD.
- CHLÁDEK F. & TRÝZNA M. 2004: Předběžné výsledky inventarizačního průzkumu rovnokřídlého hmyzu (Orthoptera s.l.) na území Národního parku České Švýcarsko a Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce v roce 2000 – 2004. *Fauna bohemiae septentrionalis*, Tomus 29: 221–232 pp.
- SEKERKA L., BEZDĚK J., PELIKÁN J., ČÍŽEK P. & STREJČEK J. 2017: Chrysomelidae s. lat. (mandelinkovití). Pp. 308–316. In: HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. (Red list of threatened species of the Czech Republic. Invertebrates). *Příroda* 36: 1–611.
- STREJČEK J. 2004: *Zpráva o výsledku průzkumu fytofágních brouků z čeledi Chrysomelidae s.l., Bruchidae, Anthribidae a Curculionidae s.l. v NP České Švýcarsko a navazujících významných areálech v CHKO Labské pískovce v r. 2004*. Msc. depon. in Správa CHKO Labské pískovce, Děčín. 25 pp.
- STREJČEK J., BLAŽEJ L., TRÝZNA M., ŠKODA R. & BAUER P. 2020: Fytofágní brouci Labských pískovců (Coleoptera: Chrysomeloidea, Curculionoidea). *Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy* 38: 63–201.
- ŠÍMA A. & KEJVAL Z. 2013: Drabčící (Coleoptera: Staphylinidae) západních Čech – 1. Pselaphinae, Scydmaeninae. (Rove beetles (Coleoptera: Staphylinidae) of the western Bohemia – 1. Pselaphinae, Scydmaeninae). *Západočeské Entomologické Listy* 4: 89–105.
- VÁVRA J. 2000: Motýlí fauna Vysoké Lípy u Jetřichovic a okolí v CHKO Labské pískovce. (Lepidopteran fauna (Lepidoptera) of Vysoká Lípa - okolí near Jetřichovice and surroundings in the Labské pískovce Landscape Protected Area). *Sborník Okresního Muzea v Mostě, řada přírodovědná* 22: 87–106.
- VÁVRA J. 2000: *Motýlí fauna Vysoké Lípy u Jetřichovic a okolí v CHKO Labské pískovce*. Msc. depon. in Správa CHKO Labské pískovce, Děčín. 24 pp + 20 pp appendix.
- VÁVRA J. 2010: Motýlí fauna Vysoké Lípy u Jetřichovic a okolí v CHKO Labské pískovce (II.). *Fauna Bohemiae Septentrionalis* 35/6 (Suppl.): 64–168.

4.3 Seznam používaných zkratk

- EVL – evropsky významná lokalita
 IUCN – International Union for Conservation of Nature
 CHKO – chráněná krajinná oblast
 CHOPAV – chráněná oblast přirozené akumulace vod
 KN – katastr nemovitostí
 OP – ochranné pásmo
 PP – přírodní památka
 ZCHÚ – zvláště chráněné území
 ZCHD – zvláště chráněný druh

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval

Správa Národního parku České Švýcarsko

5. Přílohy

Tabulky:

Příloha T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich
(Tabulka k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2).

Mapy:

Příloha M1 - Orientační mapa s vyznačením území

Příloha M2 - Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

Příloha M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

Vrstvy:

Příloha V1 - Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch

Fotografie:

Příloha F1 – Vybraná fotodokumentace

Příloha T2 k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2

Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

označení dílčí plochy	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
A	0,83	Xerothermní luční společenstvo Cíl péče: Trvalá péče za účelem zachování druhově pestrých lučních společenstev. Pro luční ekosystém je důležité zajistit trvalou péči, aby nedocházelo k zarůstání náletovými dřevinami, expanzi nežádoucích druhů a degradaci lučního společenstva. Cílem je udržení a podpora stabilizovaných a rozmnožujících se charakteristických druhů rostlin lučního společenstva, zachování druhové diverzity a ochrana před negativními vlivy.	kosení/přepasení	1.stupeň	srpen – 15. září	1-2x ročně
			výsadba jalovce obecného	3.stupeň	jaro/podzim	
B	3,07	Redukovat nežádoucí nálet, žádoucí porosty křovin ponechat jako útočiště řady živočichů. Cíl: Udržení bezlesí, podpora hmyzu. Výsadby starých odrůd ovocných stromů event. jalovců v širším okolí PP. Cíl péče: podpora starých odrůd, podpora hmyzu	redukce náletu	2.stupeň	optimálně mimo vegetační sezónu	dle potřeby
			výsadby starých odrůd ovocných stromů a jalovce obecného	3.stupeň	jaro/podzim	dle potřeby

1. stupeň – zásah nutný
2. stupeň – zásah potřebný
3. stupeň – zásah doporučený

